

วารสาร มหาจุฬาราชการ Mahachula Academic Journal

ISSN : 3088 2001 (Print)

ISSN : 3088 2044 (Online)

ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๒ พฤษภาคม – สิงหาคม ๒๕๖๙ Vol.13 No.2 May – August 2026

● วัตถุประสงค์

วารสารมหาจุฬาราชการ เป็นวารสารวิชาการ ราย ๔ เดือน (ปีละ ๓ ฉบับ) คือ ฉบับที่ ๑ เดือนมกราคม-เมษายน, ฉบับที่ ๒ เดือนพฤษภาคม-สิงหาคม, ฉบับที่ ๓ เดือนกันยายน-ธันวาคม มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการผลิตผลงานทางวิชาการและงานวิจัยด้านพระพุทธศาสนา เพื่อให้บริการทางวิชาการด้านพระพุทธศาสนาแก่สังคม เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนแนวคิดทางพระพุทธศาสนา เพื่อสนับสนุนให้เกิดวารสารทางวิชาการกลางของมหาวิทยาลัย ในการเผยแพร่บทความวิชาการและบทความวิจัยแก่ผู้บริหาร คณาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย และนิสิต นักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ในมิติทางด้านศาสนาและปรัชญา พระพุทธศาสนาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ ในขอบข่ายเนื้อหา สาขาวิชาสังคมวิทยา ศิลปศาสตร์และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

- บทความที่ส่งมาขอรับการตีพิมพ์ในวารสารมหาจุฬาราชการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารมหาจุฬาราชการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิง ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร
- ทุกบทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ได้รับการตรวจสอบทางวิชาการจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) อย่างน้อย ๒ ท่านต่อ ๑ บทความ
- ทรัพย์สินและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสารมหาจุฬาราชการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือเป็นทรัพย์สินของความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ วารสารมหาจุฬาราชการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

(๒)

● **เจ้าของ**

กองวิชาการ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ห้อง ๓๐๕ เลขที่ ๗๙ หมู่ ๑ ถ.พหลโยธิน ต.ลำไทร อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐๓๕ ๒๔๘๐๐๐ ต่อ ๘๗๗๓, โทรสาร ๐๓๕ ๒๔๘๐๑๓

● **ที่ปรึกษาวารสารมหาจุฬารวิชาการ**

พระพรหมบัณฑิต, ศาสตราจารย์ ดร.	ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์
พระพรหมวัชรธีรอาจารย์, ศาสตราจารย์ ดร.	อธิการบดี
พระเมธีวราญาณ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.	คณบดีคณะพุทธศาสตร์
พระศรีวัชรสารบัณฑิต, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.	คณบดีคณะครุศาสตร์
พระครูภัทรธรรมบัณฑิต, รองศาสตราจารย์ ดร.	คณบดีคณะมนุษยศาสตร์
พระอุดมสิทธิธนายก, รองศาสตราจารย์ ดร.	คณบดีคณะสังคมศาสตร์

● **บรรณาธิการ**

รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ่ง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

● **หัวหน้ากองบรรณาธิการ**

นายสุญา ศิริธัญญะ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

● **กองบรรณาธิการ :**

พระปัญญาวัชรบัณฑิต, รองศาสตราจารย์ ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ พรหมเลิศ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.วุฒินันท์ กันทะเตียน	มหาวิทยาลัยมหิดล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ มั่งมีสุขศิริ	มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย สติมัน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยณรงค์ ศรีมันตะ	มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ดำเนิน	สมาคมนักวิจัยแห่งประเทศไทย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คะนอง ปาลิภัทรางกูร	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
นายสุภูฐาน สุตาจันทร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

● **คณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (Peer Review)**

สาขาวิชา ศาสนา, ปรัชญา, พระพุทธศาสนา, ครุศาสตร์, มนุษยศาสตร์, สังคมศาสตร์

■ **ผู้ทรงคุณวุฒิภายในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**

พระพรหมวัชรธีรจารย์, ศาสตราจารย์ ดร.

พระเมธีวัชรบัณฑิต, ศาสตราจารย์ ดร.

ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง

รองศาสตราจารย์ ดร.เวทย์ บรรณกรกุล

รองศาสตราจารย์ ดร.ชาติชาย พิทักษ์ธนาคม

รองศาสตราจารย์ ดร.สมชัย ศรีนอก

รองศาสตราจารย์ ดร.กฤต ศรียะอาจ

รองศาสตราจารย์ ดร.สิริวัฒน์ ศรีเครือดง

รองศาสตราจารย์ ดร.ประยูร สุธะใจ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระกาญจน์ กนกกมลเศ

พระธรรมวชิรปัญญาจารย์, รองศาสตราจารย์ ดร.

ศาสตราจารย์ ดร.จำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์

รองศาสตราจารย์ ดร.สมิทธิพล เนตรนิมิตร

รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม

รองศาสตราจารย์ ดร.โกนิษฐ์ ศรีทอง

รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฏฐ์ ศรีดี

รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ ศุภสร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เริงชัย หมั่นชนะ

■ **ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย**

ศาสตราจารย์ พิเศษ อติศักดิ์ ทองบุญ

ศาสตราจารย์ ดร.วัชร งามจิตรเจริญ

ศาสตราจารย์ ดร.สำเนียง เลื่อมใส

รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน งามสนธิ

รองศาสตราจารย์ ดร.จินดา จันทรแก้ว

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชชุดา หนูวิไล

รองศาสตราจารย์ ดร.เมธาวิ อุดมธรรมานุภาพ

รองศาสตราจารย์ ดร.ประเวศ อินทองปาน

รองศาสตราจารย์ ดร.สนธิ สัตโยภาส

รองศาสตราจารย์ ดร.เสริมศรี ไชยศรี

รองศาสตราจารย์ สยาม คำปรีดา

รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิญ รักสัตย์

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนา

รองศาสตราจารย์ ดร.นลินี ณ นคร

ราชบัณฑิต

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศิลปากร

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

(๔)

รองศาสตราจารย์ ดร.วุฒินันท์ กันทะเตียน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ มั่งมีสุขศิริ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยณรงค์ ศรีมันตะ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ดำเนิน
ดร.ชัยสิทธิ์ ทองบริสุทธิ

มหาวิทยาลัยมหิดล
มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
สมาคมนักวิจัยแห่งประเทศไทย
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

● ฝ่ายประสานงานและจัดการ

ประสานงานจัดการและพิสูจน์อักษร

พระมหาขวัญชัย ปุตุตวิโสโส
พระมหากันตพัฒน์ สุขเมโธ
นายสุกษาน สุดาจันทร์
นางสาวสังเวียน พู่เฟื่อง
นายณัฐวุฒิ วงษ์ภา

นายสุชญา ศิริธัญกร
พระภิกษุโณ กนตธมโม
นางสาวสุจิตรา ชวดรัมย์
นางสาวภคินี พิมพา

งานสมาชิก

พระภิกษุโณ กนตธมโม

บันทึกข้อมูล

นายจิระศักดิ์ ธารสุขกระจำง

งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

นายพนพล เพ็ญประชุม

● นิติกร

นายธวัช แยมปัว

● ภาพ/ศิลปะ

พระมหาสุระศักดิ์ ธีรวโส

นายสมบุญ เฟ่งพิศ

● ออกแบบปก

นางสาวภคินี พิมพา

- จัดรูปเล่ม

นายสมบูรณ์ เฟ่งพิศ

- พิมพ์ที่

โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เลขที่ ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดสุรินทร์ ๓๓๑๗๐

โทรศัพท์ ๐๓๕ ๒๔๘ ๐๐๐ ต่อ ๘๕๕๕-๘๕๕๕ โทรสาร ๐๓๕ ๒๔๘ ๐๐๐ ต่อ ๘๕๕๕

- จำนวนที่ตีพิมพ์ ๒๐๐ เล่ม

วารสารมหาจุฬาริชาการ
เป็นสมาชิกเครือข่ายวารสารวิชาการ
ด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ (JSH)

บทบรรณาธิการ

วารสารมหาวิทยาลัยวิชาการ ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๒ พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๔ ได้รับรวบรวมบทความวิชาการของผู้บริหาร คณาจารย์ของมหาวิทยาลัย รวมถึงคณาจารย์ต่างสถาบัน ที่ได้ส่งบทความทางวิชาการมาร่วมตีพิมพ์ เพื่อเป็นการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ทำให้มีคณาจารย์ได้มีโอกาสศึกษาพุทธธรรมและการนำไปประยุกต์ บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามหลักคำสอนทางพระศาสนาอันเป็นการบริการวิชาการแก่สังคม ในฉบับนี้ กองบรรณาธิการและคณะทำงานฝ่ายประสานงานได้รับเกียรติจากผู้เขียนทั้งภายในและภายนอก จำนวน ๑๑ มหาวิทยาลัย และ ๓ โรงเรียน ได้ส่งบทความทางวิชาการ เพื่อลงตีพิมพ์เผยแพร่ จำนวน ๒๙ โดยบทความทั้งหมดเป็นภาษาไทย แบ่งเป็นบทความวิจัย ๒๙ บทความ และมีบทวิพากษ์ ๒ เรื่อง บทความต่าง ๆ กองบรรณาธิการได้กล่าวถึงเนื้อหาของแต่ละบทความโดยสรุปดังนี้

บทความวิจัยที่ ๑ เรื่อง “การพัฒนาหัตถศิลป์พื้นบ้านเพื่อยกระดับเศรษฐกิจครัวเรือนแบบพึ่งพาตนเองตามแนวพุทธในพื้นที่ตำบลสวนแตง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี” โดย ผศ.ดร.อรชร ไกรจักร์ พระเมธีวราญาณ ผศ.ดร., รศ.ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโหม พระมหาวรญาณันท์ ญาณกิตติ (ศรีชัย) นางสาวจรัสลักษณ์ ทองโอฬาร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า (๑) สภาพปัญหาในการพัฒนาหัตถศิลป์พื้นบ้านในตำบลสวนแตง มี ๔ ประการ ได้แก่ (๑.๑) ข้อจำกัดด้านงบประมาณในการดำเนินโครงการการพัฒนาหัตถศิลป์พื้นบ้าน (๑.๒) การไม่สามารถรวมกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชน (๑.๓) ผลิตภัณฑ์หัตถศิลป์พื้นบ้านที่ชาวบ้านได้รับการฝึกอบรมจากโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตงไม่สามารถจำหน่ายได้จริง (๑.๔) การขาดตลาดรองรับสินค้า ส่งผลให้การพัฒนาหัตถศิลป์พื้นบ้านในโครงการไม่สามารถต่อยอดไปสู่การสร้างรายได้ (๒) ความต้องการในการพัฒนาหัตถศิลป์พื้นบ้านในตำบลสวนแตง มี ๒ ประการ คือ (๒.๑) ความต้องการด้านช่องทางการจำหน่าย (๒.๒) ความต้องการเรียนรู้หัตถศิลป์พื้นบ้านเพื่อเพิ่มรายได้ ด้วยเหตุนี้ คณะผู้วิจัยจึงได้ขับเคลื่อนการพัฒนาหัตถศิลป์พื้นบ้านเพื่อยกระดับเศรษฐกิจครัวเรือนแบบพึ่งพาตนเองตามแนวพุทธโดยใช้ C - A - M Model เป็นกรอบในการพัฒนา ตำบลสวนแตง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีสาระสำคัญดังนี้ (๑) การสร้างสรรค์หัตถศิลป์พื้นบ้าน (C = Creation) มี ๒ กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ ๑ การเตรียมวัสดุ กิจกรรมที่ ๒ การสร้างสรรค์ชิ้นงาน (๒) การขับเคลื่อนสู่ตลาด (A = Advancement) มี ๒ กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ ๑ การกำหนดราคา กิจกรรมที่ ๒ การจำหน่าย (๓) การบริหารจัดการการเงิน (M = Management)

มี ๒ กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ ๑ การวางแผนการเงิน กิจกรรมที่ ๒ การถ่ายทอดความรู้ทางการเงิน และเมื่อประเมินผลลัพธ์การพัฒนาทัศนคติที่บ้านเพื่อยกระดับเศรษฐกิจครัวเรือนแบบพึ่งพาตนเอง ตามแนวพุทธในตำบลสวนแตง พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก (ค่าเฉลี่ย ๓.๗๙ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๑๐)

บทความวิจัยที่ ๒ เรื่อง “กลยุทธ์การบริหารงานบุคคลยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท ๔ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๒” โดย นายสนอง โพธิ์ทอง ผศ.ดร.อานนท์ เมธีวรฉัตร และ รศ.ดร.วรกฤต เกื้อนช้าง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า (๑) ผู้บริหาร/ครู มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานบุคคลยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การรักษาวินัยและการออกจากราชการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.76) รองลงมา ได้แก่ การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง การประเมินผลการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.76) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้งและการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.75) (๒) การเสนอกลยุทธ์การบริหารงานบุคคลยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท ๔ ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวม ๕ กลยุทธ์ รวมได้ ๒๐ กลยุทธ์ ได้แก่ (๑) ผู้บริหารบริหารแผนอัตรากำลังอย่างเป็นระบบและมีธรรมาภิบาล มี ๔ กลยุทธ์ (๒) ผู้บริหารประเมินและปรับปรุงกระบวนการสรรหาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในอนาคต มี ๔ กลยุทธ์ (๓) ผู้บริหารจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับนโยบายดิจิทัลของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อยกระดับสมรรถนะบุคลากรในยุคดิจิทัล มี ๔ กลยุทธ์ (๔) ผู้บริหารแจ้งสิทธิและขั้นตอนการอุทธรณ์หรือร้องทุกข์ให้บุคลากรทราบ มี ๔ กลยุทธ์ (๕) ผู้บริหารใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบายด้านบุคคลในยุคดิจิทัล มี ๔ กลยุทธ์ (๓) ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารงานบุคคลยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท ๔ ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวม ด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

บทความวิจัยที่ ๓ เรื่อง “การศึกษาจุดเปลี่ยนในชีวิต: กรณีศึกษาพระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท)” โดย นางสาวมนัสดา นวลศิริธนโรจน์ อ.ดร.บุญทริกา บุญญ และ ผศ.ดร.ชานปวีชช์ ทัดแก้ว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า พระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) มีจุดเปลี่ยนสำคัญในชีวิต ๒ ช่วงเวลา คือ (๑) ตอนเป็นฆราวาส พบจุดเปลี่ยน ๒ เหตุการณ์ ได้แก่ การบรรพชาเป็นสามเณร การลาสิกขาจากสามเณร และ (๒) ตอนอยู่ในเพศบรรพชิต พบจุดเปลี่ยน ๔ เหตุการณ์

(๘)

ได้แก่ มรณกรรมของโยมบิดา การออกจาริกธุดงค์เป็นพระป่า การก่อตั้งวัดหนองป่าพง และการรับลูกศิษย์ชาวต่างชาติคนแรก และยังพบประสบการณ์สำคัญที่เป็นปัจจัยเสริมต่อการหล่อหลอมตัวตนของพระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท) ประกอบด้วยเหตุการณ์หลัก ๕ ประการ ได้แก่ ความเปื้อนหายชีวิตฆราวาส การผิดหวังในความรัก การเผชิญหน้ากับสตรีเพศ การอยู่ภavanaในป่าช้า และการอยู่จำพรรษา กับพระอาวุโส ในด้านการหล่อหลอมตัวตน ผู้วิจัยพบว่าจุดเปลี่ยนและประสบการณ์ชีวิตเหล่านี้มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพทางจิตตปัญญาและการตระหนักรู้ในตนเองทั้งในด้านจุดแข็งและจุดอ่อน

บทความวิจัยที่ ๔ เรื่อง “การประดิษฐ์ตาลปัตรด้วยเทคนิคการฉลุลายจากไม้โมกมัน” โดย นางสาวสุกัญญา จันทกุล นายภูมินทร์ บุตรยะธี และนายกฤษณพงศ์ บรรณการณั มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า (๑) ผลการศึกษาการประดิษฐ์ตาลปัตรด้วยเทคนิคการฉลุลายจากไม้โมกมัน ผู้เชี่ยวชาญได้คัดเลือก ลายเครือเถาใบเทศ โดยกระบวนการประดิษฐ์ประกอบด้วยการทำหน้าตาลปัตร ด้ามตาลปัตร นมตาลปัตร ยอดตาลปัตร การประกอบชิ้นส่วน และการเคลือบเงา พร้อมทั้งมีการตกแต่งเพิ่มเติมด้วยแผ่นทองเหลืองที่ด้ามพัดและยอดพัด เพื่อเพิ่มมูลค่าของชิ้นงาน และ (๒) ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อตาลปัตรจากไม้โมกมันด้วยเทคนิคการฉลุลายในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีระดับความพึงพอใจ ๕ ด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ๑) ด้านคุณค่า (ค่าเฉลี่ย ๔.๖๓) ๒) ด้านสถานที่จัดจำหน่าย (ค่าเฉลี่ย ๔.๕๔) ๓) ด้านประโยชน์ใช้สอย (ค่าเฉลี่ย ๔.๕๒) ๔) ด้านราคา (ค่าเฉลี่ย ๔.๔๒) และ ๕) ด้านการออกแบบ (ค่าเฉลี่ย ๔.๓๙)

บทความวิจัยที่ ๕ เรื่อง “ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการโฆษณาสถานพยาบาลเอกชน” โดย นางสาวนัยน์พร รายศิริ ผศ.อรรธรณ พจนานุรัตน์ และ ผศ.คณาธิป ทองรวีวงศ์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า (๑) ปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายในการบังคับใช้พระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบด้วย ๔ ประการ ได้แก่ ปัญหาการกระทำความผิดซ้ำซาก, ปัญหาอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔๖, ปัญหาบทกำหนดโทษตามมาตรา ๖๘ และปัญหาองค์ประกอบของคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีตามมาตรา ๗๕ (๒) การวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายพบว่ากฎหมายของประเทศไทยยังมีข้อจำกัดในการรับมือกับสื่อดิจิทัลและอัตราโทษ ยังไม่สอดคล้องกับหลักความได้สัดส่วนเมื่อเทียบกับต่างประเทศ และ (๓) แนวทางแก้ไขกฎหมาย ให้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย การแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๘ ให้อำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตและเพิ่มอัตราโทษปรับเป็นไม่เกินหนึ่งแสนบาท การแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๖ เพิ่มอำนาจเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบ และสั่งระงับ

โฆษณาในระบบคอมพิวเตอร์ และการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 75 เพื่อเปิดช่องให้ประธานคณะกรรมการ เปรียบเทียบคดีสามารถมอบอำนาจให้ผู้อื่นปฏิบัติหน้าที่แทนได้

บทความวิจัยที่ ๖ เรื่อง “ความฉลาดทางอารมณ์ ความรับผิดชอบ และพฤติกรรมเอื้อสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวิจิตรวิทยา เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร” โดย นางสาวกาญจน์ภา ทองหมู่ และ รศ.ดร.ธีรพัฒน์ วงศ์คุ้มสิน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้เสนอ ผลการวิจัยไว้ว่า (๑) นักเรียนมีความฉลาดทางอารมณ์ ความรับผิดชอบต่อสังคม และพฤติกรรม เอื้อสังคมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ส่วนความรับผิดชอบต่อตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง (๒) นักเรียน ที่มีเพศและระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อสังคมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .๐๑ ขณะที่นักเรียนที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเอื้อสังคมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ (๓) ความฉลาดทางอารมณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรม เอื้อสังคมของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และ (๔) ความรับผิดชอบมีความสัมพันธ์ ทางบวกกับพฤติกรรมเอื้อสังคมของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

บทความวิจัยที่ ๗ เรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของคำ โดยใช้ชุด นวัตกรรมบูรณาการหลักโยนิโสมนสิการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖” โดย นายอภิเชษฐ์ เทศเล็ก และดร.เอกสิทธิ์ โพธิ์ไทรย์ โรงเรียนนาคนาคประสิทธิ์ และวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิต-พัฒนศิลป์ ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า (๑) ชุดนวัตกรรมบูรณาการหลักโยนิโสมนสิการ เรื่องชนิดของคำ มีประสิทธิภาพเท่ากับ ๘๒.๔๐/๘๑.๕๐ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ ๘๐/๘๐ ที่กำหนดไว้ (๒) ผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนเรื่องชนิดของคำของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และ (๓) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดนวัตกรรมในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($M = ๔.๗๕$, $S.D. = ๐.๔๘$) โดยเฉพาะด้านการบูรณาการหลักโยนิโสมนสิการมีค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจสูงสุด สะท้อนให้เห็นว่าพุทธนวัตกรรมสามารถยกระดับการเรียนรู้หลักภาษาไทยได้อย่าง มีประสิทธิภาพ

บทความวิจัยที่ ๘ เรื่อง “การบริหารจัดการงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในยุคดิจิทัลตาม หลักสัปปุริสธรรม ๗ ของโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มเขาหน่อบรรพต” โดย นายสาธิต บางเหลื่อม ดร.ทง ทศไกร และ ดร.ดิเรก ดั่งลอย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้เสนอ ผลการวิจัยไว้ว่า (๑) ผลการศึกษาศาภาพการบริหารจัดการงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มเขาหน่อบรรพต พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๗๓$, $S.D. = ๐.๔๗$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และ

(๑๐)

สิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมตามลำดับ (๒) ผลการเสนอแนวทางการบริหารจัดการงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในยุคดิจิทัลตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ พบว่า สามารถกำหนดแนวทางการบริหารได้ครบทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดสร้าง ด้านการใช้อาคารสถานที่ ด้านการบำรุงรักษา ด้านการควบคุมดูแล และด้านการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยบูรณาการหลักสัปปุริสธรรม ๗ ร่วมกับเทคโนโลยีดิจิทัล และสังเคราะห์เป็นกรอบองค์ความรู้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และยั่งยืน

บทความวิจัยที่ ๙ เรื่อง “การศึกษาคุณภาพชีวิตของบุคลากรทางการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา” โดย ดร.วรวิทย์ ธาราวุฒิ และ ดร.อิสรา รุ่งทวิชัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า คุณภาพชีวิตของผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ ด้านกายภาพ มิติการรับรู้สุขภาพโดยรวม (GH) มีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์มากที่สุด คือร้อยละ ๒๘.๕๗ รองลงมาคือ มิติความเจ็บปวดทางกาย ร้อยละ ๒๔.๕๐ ด้านจิตใจและอารมณ์ มีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์มากที่สุดคือ มิติการทำงานทางสังคม(SF) มีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ ๓๓.๘๘ รองลงมาคือ มิติสุขภาพจิต มีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ ร้อยละ ๑๕.๕๑ และพบว่าเพศชายและเพศหญิงมีคะแนนเฉลี่ยมิติ การทำงานทางสังคมต่ำกว่าเกณฑ์โดยเพศหญิงมีคะแนนในมิตินี้ ๔๕.๘๖ คะแนน เพศชายมีคะแนน ๔๖.๓๖ และเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่แล้ว พบว่า เพศชายเห็นว่าสุขภาพของตนเองค่อนข้างแย่และกว่าปีที่แล้วถึงร้อยละ ๓๒.๕๘ เพศหญิงเห็นว่าสุขภาพของตนเองค่อนข้างแย่และกว่าปีที่แล้วถึงร้อยละ ๖๑.๒๔ ส่วนความรู้สึกเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน พบว่าเมื่ออยู่ในที่ทำงานบางครั้ง รู้สึกท้อแท้ เบื่อหน่าย กัดดัน ไม่มีแรงจูงใจ ความรู้สึกหมดพลัง หมดแรง และปัญหาเหล่านี้ส่งผลต่อการทำงานและกิจวัตรประจำวัน พบว่าเมื่ออยู่ในที่ทำงานบางครั้ง รู้สึกท้อแท้ เบื่อหน่าย กัดดัน ไม่มีแรงจูงใจ ความรู้สึกหมดพลัง หมดแรง และปัญหาเหล่านี้ส่งผลต่อการทำงานและกิจวัตรประจำวัน

บทความวิจัยที่ ๑๐ เรื่อง “ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการมีสติของครู: กรณีศึกษาโรงเรียนเอกชนขนาดกลางในภาคตะวันตก” โดย นางสาวชนิกานต์ วงษ์สมบูรณ์ และ รศ.ดร.ธีรภัทร กุโลภาส จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า (๑) สภาพปัจจุบันของการมีสติของครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย ๓.๙๕-๔.๐๕) ขณะที่สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย ๔.๕๕-๔.๖๑) (๒) เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นในระดับองค์ประกอบ พบว่า การอยู่กับปัจจุบันมีความต้องการจำเป็นสูงสุด (PNI modified = ๐.๑๖๐) รองลงมาคือ การควบคุมอารมณ์

(๐.๑๕๔) การไม่ตัดสินใจ (๐.๑๕๑) การตระหนักรู้ในตนเอง (๐.๑๓๙) และความเมตตาและเห็นอกเห็นใจ (๐.๑๓๑) ตามลำดับ (๓) ในระดับตัวบ่งชี้ พบว่า การกลับมาใช้ชีวิตกับงานได้เมื่อถูกรบกวนมีความต้องการจำเป็นสูงสุด (PNI modified = ๐.๑๘๘) (๔) สำหรับแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมคือ การจัดกิจกรรมนอกสถานที่ซึ่งนำโดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญจากภายนอก ควบคู่กับการติดตามผลผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยใช้ระยะเวลาไม่เกิน ๑ ชั่วโมงต่อครั้ง เพื่อมุ่งเน้นแก้ไขปัญหาความเครียดจากภาระงานเป็นสำคัญ

บทความวิจัยที่ ๑๑ เรื่อง “การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดลร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ 4MAT กับกิจกรรมพหุปัญญาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕” โดย นางญาดา เชื้อนรัมย์ นายทศวิน ไชรัมย์ นายสุชาติ หอมจันทร์ นายกรกช ศิลกอบ และ นางสาวสินีนาง วัฒนสุข มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า (๑) ทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และ (๒) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดลร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ 4MAT กับกิจกรรมพหุปัญญาอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ๔.๖๘ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๖๒

บทความวิจัยที่ ๑๒ เรื่อง “การศึกษาความสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามหลักสังคหวัตถุ ๔ เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต ๑” โดย นายอนุชา ไผ่คงเงิน ผศ. ดร.อานนท์ เมธีวรฉัตร และรศ.ดร. วรกฤต เกื่อนช้าง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า (๑) ความเห็นของครู ประธานกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ที่มีต่อความสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับชุมชนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต ๑ ตามหลักสังคหวัตถุ ๔ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, $S.D = 0.42$) เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการประชาสัมพันธ์ รองลงมาคือ ด้านการให้บริการชุมชน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุน (๒) ผลเปรียบเทียบความเห็นของครู ประธานกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ที่มีต่อความสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต ๑ ตามหลักสังคหวัตถุ ๔ จำแนกตาม เพศ อายุ ตำแหน่ง ประสบการณ์ ปัจจัยสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ๑. การเข้าร่วมกับชุมชน ๒.การมีจิตสาธารณะต่อกิจกรรมชุมชน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๕ จึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน

(๑๒)

บทความวิจัยที่ ๑๓ เรื่อง “การพัฒนาหนังสือนิทานส่งเสริมการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาไทย สำหรับเด็กปฐมวัย” โดย นางสาวสุจิตรา ขวธรรมย์ ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า (๑) หนังสือนิทานส่งเสริมการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาไทยที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมและเด็กปฐมวัยมีความพึงพอใจต่อหนังสือนิทานอยู่ในระดับมาก และ (๒) ความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาไทยของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการใช้หนังสือนิทานที่มีการออกแบบคำศัพท์อย่างเป็นระบบ และมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สามารถส่งเสริมความเข้าใจ การจดจำ คำศัพท์ และการนำคำศัพท์ไปใช้ของเด็กปฐมวัยได้

บทความวิจัยที่ ๑๔ เรื่อง “การบริหารบุคลากรของมหาวิทยาลัยสวนดุสิตจาก SDU Direction สู่การสร้าง The Power of SDU Personnel Management of Suan Dusit University from SDU Direction toward The Power of SDU” โดย นางสาวสุวิมล แมตสอง ศ.ดร.ศิริโรจน์ ผลพันธิน รศ.ดร.สุขุม เถลยทรัพย์ และ รศ.ดร.สุภาภรณ์ ตั้งดำเนินสวัสดิ์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า (๑) บุคลากรมีความคิดเห็นต่อ SDU Direction ($\bar{X}$) = ๔.๓๑, S.D. = ๐.๔๖๓, The Power of SDU ($\bar{X}$) = ๔.๔๑, S.D. = ๐.๔๙๑ และการบริหารบุคลากร ($\bar{X}$) = ๔.๔๐, S.D. = ๐.๕๑๑) อยู่ในระดับมาก (๒) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจพบว่า SDU Direction มี ๕ องค์ประกอบ (อธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ ๖๐.๔๖๐), The Power of SDU มี ๗ องค์ประกอบ (อธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ ๗๑.๑๕๔) และการบริหารบุคลากรมี ๔ องค์ประกอบ (อธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ ๖๗.๔๖๒) (๓) SDU Direction และ The Power of SDU ร่วมกันทำนายการบริหารบุคลากรได้ร้อยละ ๘๒.๕ ($R^2 = .๘๒๕$, $p < .๐๐๑$) โดย The Power of SDU มีอิทธิพลสูงสุด ($\beta = .๗๐๖$) รองลงมาคือ SDU Direction ($\beta = .๒๓๑$) สมการพยากรณ์คือ HR Management = ๐.๐๕๙ + ๐.๒๕๕ (SDU Direction) + ๐.๗๓๕ (The Power of SDU) ผลการวิจัยนำสู่ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติที่สำคัญ ได้แก่ การเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรและความผูกพันของบุคลากรให้เข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง

บทความวิจัยที่ ๑๕ เรื่อง “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต ๑” โดย นางสาวณฤดี โพธิ์อ่อง ผศ.ดร.อานนท์ เมธีวรฉัตร และ พระมหาอุดร อุดตโร, ผศ.ดร. มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า (๑) ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

นครสวรรค์ เขต ๑ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.52) และทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสื่อสารและการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.51) รองลงมา คือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมและความผูกพันต่อองค์กร ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.51) ส่วน ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.53) แต่ยังคงอยู่ในระดับมากที่สุด (๒) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ประกอบด้วย ๖ ด้าน ตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ด้านละ ๔ แนวทาง รวม ๒๔ แนวทาง (๓) ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยภาพรวมด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นได้ และด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

บทความวิจัยที่ ๑๖ เรื่อง “การพัฒนาสื่อความจริงเสริม ร่วมกับการเรียนผ่านการเล่น เพื่อเพิ่มความคงทนในการจดจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย” โดย นางสาวสุภาพร กรธณแก้ว ผศ.ดร.บุญรัตน์ แผลงศรี สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า (๑) สื่อความจริงเสริม ตามหลักการเรียนรู้ผ่านการเล่นที่พัฒนาขึ้น มีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.24 แสดงให้เห็นว่าสื่อมีความเหมาะสมด้านเนื้อหา การออกแบบการใช้งาน และสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (๒) นักเรียนที่เรียนด้วยสื่อความจริงเสริม ตามหลักการเรียนรู้ผ่านการเล่น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 20.60 (S.D. = 1.453) และคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 15.87 (S.D. = 1.613) แสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นภายหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ (๓) ผลการศึกษาความคงทนในการจดจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษ พบว่า คะแนนเฉลี่ยในระยะสั้น มีค่าสูงที่สุด เท่ากับ 17.80 S.D. = 0.551) รองลงมาได้แก่ ระยะยาว เท่ากับ 16.80 (S.D. = 0.610) และระยะปานกลาง เท่ากับ 16.67 (S.D. = 0.606) ตามลำดับ และเมื่อวิเคราะห์ด้วยสถิติ Repeated Measures ANOVA พบว่า คะแนนความคงทนในการจดจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษทั้ง 3 ระยะ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่า F เท่ากับ 34.325 และมีค่า Sig. น้อยกว่า .001 แสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนยังสามารถคงความรู้และจดจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษได้อย่างต่อเนื่อง แม้ว่า จะผ่านช่วงเวลาหลังการเรียนรู้และได้เรียนรู้เนื้อหาอื่นเพิ่มเติมแล้วก็ตาม

(๑๔)

บทควมวิจัยที่ ๑๗ เรื่อง “ความสมดุลในชีวิตกับการทำงาน การทำหน้าที่ในครอบครัว และคุณภาพชีวิตครอบครัวของผู้ปกครองนักเรียน สถาบันอาร์ตเฮาส์” โดย นางสาวอาทิตยา กาญจนวงศ์ รศ.ดร.ธีรพัฒน์ วงศ์คุ้มสิน และ ผศ.ดร.เฉลิมขวัญ สิงห์วี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า (๑) ความสมดุลในชีวิตกับการทำงาน การทำหน้าที่ในครอบครัว และคุณภาพชีวิตครอบครัวของผู้ปกครองนักเรียน สถาบันอาร์ตเฮาส์ โดยรวมอยู่ในระดับสูง (๒) ผู้ปกครองนักเรียนสถาบันอาร์ตเฮาส์ ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกที่เป็นภาระในครอบครัว ประเภทของครอบครัว มีคุณภาพชีวิตครอบครัวไม่แตกต่างกัน (๓) ความสมดุลในชีวิตกับการทำงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพชีวิตครอบครัวของผู้ปกครองนักเรียน สถาบันอาร์ตเฮาส์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และ (๔) การทำหน้าที่ในครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตครอบครัวของผู้ปกครองนักเรียน สถาบันอาร์ตเฮาส์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

บทควมวิจัยที่ ๑๘ เรื่อง “การพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักสัปปริสธรรม ๗ ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดกลางสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๑” โดย นางสาวณัฏฐา พิมพ์ตา ผศ.ดร.อานนท์ เมธีวรฉัตร และพระมหาอุดร อุตฺโตโร, ผศ.ดร.มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า (๑) สภาพการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๑ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการธำรงรักษาบุคลากรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการวางแผนงานบุคคล ด้านการสรรหาบุคลากร และด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานบุคลากร ตามลำดับ (๒) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักสัปปริสธรรม ๗ ประกอบด้วย ๕ ด้าน รวม ๔๙ แนวทาง โดยบูรณาการหลักสัปปริสธรรม ๗ กับการบริหารงานบุคคลในแต่ละด้าน ได้แก่ การวางแผนงานบุคคล การสรรหาบุคลากร การพัฒนาบุคลากร การธำรงรักษาบุคลากร และการประเมินผลการปฏิบัติงานบุคลากร และ (๓) ผลการประเมินแนวทาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านความเป็นประโยชน์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านความเหมาะสม ด้านความถูกต้อง และด้านความเป็นไปได้ แสดงว่าแนวทางที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทควมวิจัยที่ ๑๙ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักอิทธิบาท ๔ ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๑” โดย นายจักรกมล อ่อนละมูล ผศ.ดร.อานนท์ เมธีวรฉัตร และ รศ.ดร.วรกฤต เกื้ออนช้าง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า (๑) สภาพการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต ๑ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.68$, S.D.=0.47) เมื่อพิจารณารายชั้นพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.71$, S.D.=0.45) รองลงมา คือ ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.67$, S.D.=0.47) และด้านการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.67$, S.D.=0.47) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการประเมินผลปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.66$, S.D.=0.48) (๒) แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักอิทธิบาท ๔ ของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต ๑ พบว่า จำนวน ๔ ด้าน รวม ๑๖ แนวทาง ได้แก่ ๑) ด้านการกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน ๔ แนวทาง ๒) ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน ๔ แนวทาง ๓) ด้านการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ จำนวน ๔ แนวทาง และ ๔) ด้านการประเมินผลปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน ๔ แนวทาง (๓) ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักอิทธิบาท ๔ ของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต ๑ พบว่าในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.59$, S.D.=0.47) เมื่อพิจารณาตามด้าน พบว่า ด้านความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.54$, S.D.=0.50) ด้านความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.52$, S.D.=0.50) ด้านความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.68$, S.D.=0.45) ด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.73$, S.D.=0.45)

บทความวิจัยที่ ๒๐ เรื่อง “แนวทางการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ ๒๑ ของผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่ม ๕ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษตามหลักอิทธิบาท ๔” โดย นางสาวจิระนุช นาคแก้วเทศ ผศ.ดร.อานนท์ เมธีวรฉัตร และ รศ.ดร.ธานี เกสทอง ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า (๑) สภาพการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ ๒๑ ของผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่ม ๕ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.55) ทั้ง ๕ ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับการเรียนรู้จริง ($\bar{X}=4.41$) ด้านการติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.40$) ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ($\bar{X}=4.39$) ด้านการเลือกใช้เทคโนโลยีให้เหมาะสม ($\bar{X}=4.39$) และด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X}=4.33$) ตามลำดับ (๒) แนวทางการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ ๒๑ ของผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่ม ๕ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ตามหลักอิทธิบาท ๔ ทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่ (๑) ด้านการเลือกใช้เทคโนโลยีให้เหมาะสม ผู้บริหารควรนำหลักฉันทะมาเป็นแนวทาง โดยมีความรัก

(๑๖)

และศรัทธาในการส่งเสริมการเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับผู้เรียน กำหนดนโยบายที่ชัดเจน พัฒนา ศักยภาพครู และวางระบบการติดตามผลการใช้เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง (๒) ด้านการบูรณาการ เทคโนโลยีเข้ากับการเรียนรู้จริง ผู้บริหารควรนำหลักวิริยะมาเป็นแนวทาง โดยมีความเพียรพยายาม ในการขับเคลื่อนการบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกำกับติดตาม การใช้เทคโนโลยีของครูอย่างใกล้ชิด (๓) ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้บริหารควรนำหลัก จิตตะมาเป็นแนวทาง โดยมีสมาธิจดจ่อและเอาใจใส่ในการบริหารจัดการเทคโนโลยีเพื่อเปิดโอกาส ให้ผู้เรียนเรียนรู้ตามศักยภาพของตนเอง และกำกับติดตามความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของผู้เรียน (๔) ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ผู้บริหารควรนำหลักวิมังสาเป็นแนวทาง โดยใช้ปัญญา วิเคราะห์และปรับปรุงรูปแบบการใช้เทคโนโลยีที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียนแต่ละประเภท ความพิการอย่างต่อเนื่อง และ (๕) ด้านการติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้บริหารควรนำหลัก อิทธิบาท ๔ ทั้งหมดมาบูรณาการใช้ร่วมกันอย่างครบถ้วน โดยส่งเสริมการใช้ข้อมูลจากเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องเป็นวงจร

บทความวิจัยที่ ๒๑ เรื่อง “การพัฒนาชุดกิจกรรมบอร์ดเกมเพื่อส่งเสริมทักษะสมอง EF ของเด็กประถมศึกษา” โดย อาจารย์ปัทมา พักอ่อน และ ผศ.วิจิตรดา พรหมสนธิ์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า (๑) ชุดกิจกรรมบอร์ดเกมเพื่อส่งเสริมทักษะ สมอง EF (Executive function) ของเด็กประถมศึกษา มีประสิทธิภาพ เท่ากับ ๘๐.๘๙/๘๑.๗๓ (๒) เด็กประถมศึกษามีคะแนนทักษะสมอง EF หลังการจัดกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมบอร์ดเกมเพื่อ ส่งเสริมทักษะสมอง EF แตกต่างจากคะแนน ก่อนการจัดกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมบอร์ดเกมเพื่อ ส่งเสริมทักษะสมอง EF อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .๐๕ และเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยพบว่า หลังการจัดกิจกรรมโดยใช้ชุดกิจกรรมบอร์ดเกมเพื่อ ส่งเสริมทักษะสมอง EF (Executive function) ของเด็กประถมศึกษามีคะแนนเฉลี่ยที่สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม

บทความวิจัยที่ ๒๒ เรื่อง “ศึกษาแนวทางการปรับตัวของพระพุทธศาสนาเพื่อให้ทันวิกฤต ในสังคมไทยปัจจุบัน” โดย พระมหาพาสีขันธ์ วสุพจนโน (ขวัญเมือง) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ- ราชวิทยาลัย ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า ปัจจัยที่นำไปสู่วิกฤต ๙ ด้าน ประกอบด้วย ด้านบุคคล ด้านการ บริหาร ด้านการศึกษา ด้านวัตถุ ด้านเทคโนโลยี ด้านการเผยแผ่ ด้านการเงินของวัด ด้านภาครัฐ และ ปัจจัยนอกศาสนา วิธีการปรับตัวเพื่อให้ทันวิกฤตในสังคมไทยปัจจุบัน ๕ ด้าน ประกอบด้วย การปฏิรูป การปกครองและกระบวนการยุติธรรม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และระบบพี่เลี้ยง การบริหารจัดการ เจริญระบบและธรรมาภิบาลดิจิทัล การปฏิรูปการศึกษาและพัฒนาจิตใจ การสร้างพันธกิจทางสังคมและ ชุมชนสัมพันธ์ แนวทางการปรับตัว ๕ แนวทาง ประกอบด้วย แนวทางที่ ๑ พื้นฟูความบริสุทธิ์และ

ยกระดับมาตรฐาน การอุปสมบท ศาลเฉพาะทางและการไต่สวนเชิงรุก การป้องกันระบบพรรคพวก และการกระจายอำนาจผ่านระบบคณะกรรมการ แนวทางที่ ๒ พื้นระบบนิเวศ ๕ ปี ปรับทัศนคติก่อน อุปสมบท เสริมสร้างสัมมาทิฐิผ่านระบบพี่เลี้ยง การเสริมสร้างความเข้าใจในสมณสาธูปให้เท่าทันโลก สมัยใหม่ผ่านระบบ พี่เลี้ยง สร้างเส้นทางวิชาชีพสงฆ์ตามความถนัด สร้าง Career Path เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากร สร้างศาสนทายาทต้นแบบเพื่อรองรับการทำงาน พัฒนาการสื่อสารและกิจกรรม ธรรมะตามช่วงวัย แนวทางที่ ๓ จัดตั้งคณะกรรมการภายนอกและการดูแลความเสี่ยงทางไซเบอร์ เกณฑ์มาตรฐานสมณสาธูปและการตรวจสอบภาคประชาชน ปฏิรูปวัฒนธรรมองค์กรสู่ความเป็น หนึ่งคณะและมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน สร้างระบบบริหารความเสี่ยงและการบูรณาการเครือข่ายความร่วมมือ แนวทางที่ ๔ พื้นแก่นธรรม ด้านกระแสนพุทธพาณิชย์และวัตถุนิยม ปฏิรูปหลักสูตรศาสนศึกษาเชิงระบบ และการบูรณาการธรรมกับ การทำงาน ยกกระดับศูนย์กลางการเผยแผ่เชิงรุก แนวทางที่ ๕ การฟื้นฟู ความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับชุมชน สร้างระบบสาธารณสงเคราะห์เชิงรุกและสร้างภาคีเครือข่ายเพื่อการ พัฒนาชีวิต บทบาทกัลยาณมิตร ทางใจ

บทความวิจัย ที่ ๒๓ เรื่อง “**วิจัยวิเคราะห์หลักการสื่อสารตามหลักพุทธลีลา ๔ ของสถาน โทรมทัศน์เพื่อการศึกษาและเผยแผ่ธรรมะ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในยุคดิจิทัล**” โดย นายกรณัน ชันวัง รศ.ดร.ตวงเพชร สมศรี และ ผศ.ดร.สมคิด เศษวงค์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า สถานนีโทรมทัศน์เพื่อการศึกษาและเผยแผ่ธรรมะ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีการสื่อสารเชิงบูรณาการที่ผสมผสานหลักการสื่อสาร สมัยใหม่กับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยใช้ช่องทางดิจิทัลที่หลากหลาย ออกแบบเนื้อหาให้เข้าใจ ง่าย และสอดคล้องกับพฤติกรรมผู้รับสารในยุคดิจิทัล ทั้งนี้ ได้ประยุกต์ใช้หลักพุทธลีลา ๔ ได้แก่ สันติสนา สมาทปนา สมุตเตชนา และสัมพันธสนา ในการออกแบบเนื้อหาและการนำเสนอ ทำให้การ เผยแผ่ธรรมะเกิดประสิทธิภาพด้านความรู้ ความเข้าใจ และแรงจูงใจในการดำเนินชีวิต อย่างไรก็ตาม ยังพบข้อจำกัดด้านการมีส่วนร่วมของผู้รับสาร เนื่องจากรูปแบบการสื่อสารส่วนใหญ่ยังเป็นการสื่อสาร ทางเดียว ดังนั้น การพัฒนารูปแบบการสื่อสารให้เน้นการมีส่วนร่วมและปรับเนื้อหาให้เหมาะสม กับพฤติกรรมผู้บริโภคสื่อในยุคดิจิทัล จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเผยแผ่ธรรมะได้อย่างเป็นรูปธรรม

บทความวิจัยที่ ๒๔ เรื่อง “**รูปแบบการออกแบบความคิดเชิงสร้างสรรค์ตามหลักพระพุทธ- ศาสนา**” โดย พระมหาทองสุข ปญญาวณโณ (พรมมีเดช) พระสุธีรัตนบัณฑิต (สุทธิยศ อาภากร), รศ.ดร. และ รศ.ดร.ตวงเพชร สมศรี ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า ความคิดเชิงสร้างสรรค์ตามหลักพระพุทธศาสนา มีลักษณะเป็นองค์รวม ประกอบด้วย ๓ มิติ ได้แก่ มิติด้านพฤติกรรมเชื่อมโยงกับศีล มิติด้านจิตใจ เชื่อมโยงกับสมาธิ และมิติด้านปัญญาที่สอดคล้องกับไตรสิกขา โดยมี “สติ” เป็นองค์ประกอบสำคัญ ทำให้เกิดสมาธิที่ทำหน้าที่เชื่อมโยงทั้งสามมิติให้เกิดความสมดุล หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการ

(๑๘)

ออกแบบความคิดเชิงสร้างสรรค์สามารถสังเคราะห์ได้จากหลักโยนิโสมนสิการ ซึ่งเป็นกระบวนการคิดอย่างแยกคายและเป็นระบบ ผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบการส่งเสริมความคิดเชิงสร้างสรรค์ในลักษณะเชิงกระบวนการ ซึ่งประกอบด้วย ๖ ขั้นตอน ได้แก่ (๑) การตั้งสติ (๒) การสังเกตอย่างลึก (๓) การวิเคราะห์ปัญหา (๔) การสร้างแนวคิด (๕) การทดลองปฏิบัติ และ (๖) การสะท้อนคิดและพัฒนา โดยรูปแบบดังกล่าวมีลักษณะเป็นวงจร (Loop) ที่สามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง และมีการบูรณาการระหว่างหลักพระพุทธศาสนากับกระบวนการ Design Thinking และองค์ความรู้ด้านประสาทวิทยาศาสตร์ องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยนี้ คือ การเสนอรูปแบบการส่งเสริมความคิดเชิงสร้างสรรค์ที่มี “สติ” เป็นแกนกลางในการกำกับกระบวนการคิด และอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างสติ การทำงานของสมอง และความคิดเชิงสร้างสรรค์ในลักษณะเชิงบูรณาการ อันนำไปสู่การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ที่มีทั้งความแปลกใหม่ ความเหมาะสม และตั้งอยู่บนพื้นฐานของคุณธรรมรูปแบบดังกล่าวสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ พัฒนาจิตใจและแรงจูงใจ พัฒนาปัญญาและกระบวนการคิด และการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการ เพื่อส่งเสริมการพัฒนามนุษย์อย่างรอบด้านให้เกิดคุณค่าทั้งในมิติของปัญญา จิตใจ และพฤติกรรม สังคมและวิชาการอันสอดคล้องกับเป้าหมายของการศึกษาตามหลักพระพุทธศาสนาในการพัฒนารูปแบบและนำรูปแบบไปใช้ให้เกิดประโยชน์

บทความวิจัยที่ ๒๕ เรื่อง “วิเคราะห์การเสริมสร้างจริยธรรมแก่กำลังพลกรมยุทธศึกษาทหารบกตามหลักพรหมวิหาร ๔” โดย ร้อยเอก ปัญญา ดีเลิศ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า (๑) การส่งเสริมจริยธรรมของกำลังพลกรมยุทธศึกษาทหารบกในปัจจุบัน มีกลไกการดำเนินงานที่เป็นระบบผ่านโครงสร้างสายงานที่ชัดเจน โดยมีผู้บังคับบัญชาเป็นผู้นำและมีอนุศาสนาจารย์เป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนกิจกรรมทางศาสนาตามวงจรรอบปีงบประมาณ แม้ภาพรวมจะช่วยประคับประคองระเบียบวินัยได้ดี แต่ยังพบความท้าทายในด้านความต่อเนื่องและการปรับตัวให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมสมัยใหม่ ซึ่งจำเป็นต้องปฏิรูปแนวทางจากการให้ความรู้ในห้องเรียนไปสู่การสร้างประสบการณ์เชิงจริยธรรมที่เข้าถึงง่ายและเป็นรูปธรรม (๒) การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร ๔ มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทัศนคติและพฤติกรรมเชิงจริยธรรม โดย เมตตาและกรุณา เป็นพื้นฐานในการสร้างบรรยากาศแห่งความเห็นอกเห็นใจและลดการเบียดเบียน มุทิตา ช่วยสร้างพลังบวกและลดความริษยาในองค์กร และ อุเบกขา เป็นกุญแจสำคัญในการรักษาความยุติธรรมตามระเบียบวินัยทหารโดยปราศจากอคติ การน้อมนำหลักธรรมมาสู่ตน (อัตตูปนากิกรรณ) ช่วยเปลี่ยนจาก "การบังคับด้วยระเบียบ" เป็น “ความเต็มใจด้วยคุณธรรม” ทำให้กำลังพลมีความมั่นคงทางอารมณ์และจิตใจในการปฏิบัติภารกิจ (๓) แนวทางการเสริมสร้างจริยธรรมที่มีประสิทธิภาพคือการบูรณาการหลักธรรมเข้ากับระบบการบริหารงานบุคคล โดยเน้นกลยุทธ์ “ผู้นำ

ต้นแบบ” ที่ประพุดิตนเป็นประจักษ์พยานแห่งธรรม ควบคู่กับการนำ “พุทธนวัตกรรม” มาใช้เป็นช่องทางสื่อสารจริยธรรมสู่กำลังพลรุ่นใหม่ การร้อยเรียงมิติการบริหารจัดการที่เที่ยงตรงเข้ากับความเอื้ออาทรแบบพี่น้อง จะช่วยให้จริยธรรมกลายเป็น “วิถีปฏิบัติ” ที่สร้างความผาสุกและความสำเร็จให้แก่หน่วยงานอย่างยั่งยืน

บทความวิจัยที่ ๒๖ เรื่อง “การเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารโรงเรียนสวนผึ้งวิทยา” โดย นางสาวศศิประภา นิ่มน่วม และผศ. ดร. สายสุตา เตียเจริญ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า (๑) การเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารโรงเรียนสวนผึ้งวิทยา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ๔ ด้าน โดยเรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านทักษะ ด้านภาระหน้าที่การประเมินตนเอง ด้านข้อตกลงผลประโยชน์ร่วมกัน และด้านโครงสร้าง และระบบที่ช่วยเหลือเกื้อกูล อยู่ในระดับมาก ๒ ด้าน โดยเรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านคุณลักษณะ และด้านการนิเทศตนเอง ตามลำดับ (๒) แนวทางในการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารโรงเรียนสวนผึ้งวิทยา ทั้งหมด ๑๐ แนวทาง มีแนวทางดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรได้รับการส่งเสริมให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ มีทักษะด้านการสื่อสาร การบริหารจัดการ และการแก้ไขปัญหา ส่งเสริมการกำหนดเป้าหมายและความคาดหวังร่วมกัน สนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน กำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบให้สอดคล้องกับศักยภาพของบุคลากร ตลอดจนสร้างระบบการยกย่อง ชมเชย ให้รางวัล และให้ข้อเสนอแนะอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม เพื่อสร้างแรงจูงใจและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรสามารถนิเทศและประเมินตนเองได้อย่างต่อเนื่อง พัฒนาโครงสร้างและระบบสนับสนุนการปฏิบัติงานที่เอื้อต่อการทำงาน รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์และประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อสร้างความรับผิดชอบและการพัฒนางานอย่างยั่งยืน

บทความวิจัยที่ ๒๗ เรื่อง “การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถามแบบ R-C-A เพื่อปลูกฝังคุณธรรมและพัฒนาทักษะสมองของเด็กปฐมวัย” โดย อาจารย์ฤทธิชัย อำพรธแดน โรงเรียนบ้านเขามัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า (๑) เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านคุณธรรมพื้นฐาน ได้แก่ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และความมีน้ำใจ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยค่าเฉลี่ยรวมเพิ่มจากร้อยละ ๘๒.๒๒ เป็น ๙๓.๗๘ ขณะที่ทักษะสมองด้านการยั้งคิดไตร่ตรองและการจดจ่อใส่ใจเพิ่มจากร้อยละ ๘๐.๘๐ เป็น ๘๘.๐๐ และ (๒) หลังการทดลอง เด็กมีระดับคุณธรรมพื้นฐานสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ (ค่าเฉลี่ย ๑.๘๐ เป็น ๒.๗๔; $t = ๒๓.๓๗, p < .๐๐๑$) และ มีทักษะสมองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ เช่นกัน (ค่าเฉลี่ย ๒.๙๒ เป็น ๔.๒๓; $t = ๘.๑๗, p < .๐๐๑$)

(๒๐)

บทความวิจัยที่ ๒๘ เรื่อง “กลั่นกับภายในโฆษณาผ้าหอมเพื่อประกอบสร้างอัตลักษณ์ความเป็นชาย” โดย ผศ.วรวิทย์ อ่อนน่วม และรศ. ดร.กฤษณ์ ทองเลิศ มหาวิทยาลัยรังสิต ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า (๑) อัตลักษณ์ความเป็นชายที่ปรากฏในภาพโฆษณาผ้าหอม ๗ ลักษณะ ได้แก่ อัตลักษณ์ความเป็นนักกีฬา อัตลักษณ์ผู้รักธรรมชาติ อัตลักษณ์แห่งความเป็นสุภาพบุรุษ อัตลักษณ์ผู้เป็นเจ้าอารมณ์แห่งความเร็ว อัตลักษณ์ชายผู้มีความหรูหราสง่างาม อัตลักษณ์ชายผู้รักทะเล อัตลักษณ์ชายผู้หลงใหลในการมรณ โดยแต่ละอัตลักษณ์มีการสื่อสาร อัตลักษณ์ในเชิงรูปธรรม และเชิงนามธรรม ในการสื่อสารอัตลักษณ์ความเป็นชายในแต่ละอัตลักษณ์นั้นจะสื่อสารผ่านองค์ประกอบทางด้านร่างกายได้ทั้งลักษณะบทบาท หรือ บุคลิกภาพ ในความหมายที่สื่อสารนั้นสามารถเกี่ยวข้องกับบริบททางสังคม วัฒนธรรม ชนชั้น เรื่องเพศ และกิจกรรมเชิงกายภาพ มีลักษณะนี้เป็น “การโฆษณาเชิงอารมณ์” เน้นสื่อสารอารมณ์ความรู้สึกผ่านช่วงเวลา และสถานที่มากกว่าที่จะสื่อสารข้อมูล (๒) กระบวนการสร้างความหมายเพื่อสื่อสารอัตลักษณ์ ได้แก่ การใช้รหัสภาษากาย รหัสเครื่องแต่งกาย ความหมายแฝงจากจิตวิทยาของสี สัญลักษณ์จากรูปทรงของบรรจุภัณฑ์ การตั้งชื่อเพื่อกำหนดแก่นอัตลักษณ์ การใช้ฉากหรือสถานที่เพื่อสื่ออัตลักษณ์ การใช้กลวิธีทางภาษาเพื่อสร้างจินตนาการในการสื่อสารโดยใช้รหัสทางภาษาหลากหลายรูปแบบด้วยกัน ล้วนเป็นการสื่อสารด้วยรหัส และการสร้างความหมายผ่านสัญลักษณ์ต่าง ๆ มากมาย เพื่อลดความกำกวมทางการสื่อสาร และสร้างความน่าดึงดูดใจ (๓) แนวทางการสื่อสารเรื่องกลิ่นและอัตลักษณ์ความเป็นชาย ได้แก่ การใช้ภาพจากประสบการณ์สื่อกลิ่น การเพิ่มคุณค่าผ่านองค์ประกอบทางศิลปะ การใช้ตัวแบบสื่ออัตลักษณ์ การใช้วลีลึกลับในภาพโฆษณาหนึ่งภาพนั้น จะประกอบด้วยอักษรหรือข้อความ ตัวผลิตภัณฑ์หรือฉลากผลิตภัณฑ์ พื้นหลัง แสง หรือองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ได้รับการจัดวางมาอย่างประณีตเพื่อทำหน้าที่สื่อสารความหมายของผลิตภัณฑ์นั้น ทั้งในความหมายตรง อันว่าด้วยคุณลักษณะหรือบุคลิกภาพ อัตลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ และความหมายแฝงอันว่าด้วยวัฒนธรรม ค่านิยม อุดมการณ์ต่าง ๆ ที่ซุกซ่อนผ่านองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดการตีความของผู้รับสาร

บทความวิจัยที่ ๒๙ เรื่อง “อิทธิบาท ๔ กับการพัฒนากลไกการบูรณาการระหว่างคณะสงฆ์และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อขับเคลื่อนพื้นที่เชิงสร้างสรรค์: การศึกษาตามแนวพุทธสังคมิวิทยา” โดย ดร.สร้อยบุญ ทรายทอง และพระมหาสุเทพ สุภนฺติโต (ผิวเผือด), ผศ. ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า อิทธิบาท ๔ ทำหน้าที่มากกว่าหลักแห่งความสำเร็จส่วนบุคคล หากแต่เป็นกลไกการสร้างควมไว้วางใจ คุณค่าร่วม บทบาทร่วม และความร่วมมือระหว่างสถาบัน ที่สามารถเชื่อมโยงกลไกทางสังคมด้วยการบูรณาการ ซึ่งก่อให้เกิดการบูรณาการในเชิงสถาบันสังคม (Social Integration)

งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า อิทธิบาท ๔ เป็นกลไกทางสังคมที่ทำให้สถาบันศาสนาและสถาบันสังคมเกิดการบูรณาการและสามารถร่วมกันพัฒนาพื้นที่สร้างสรรค์ทางสังคมได้อย่างยั่งยืน

บทวิพากษ์หนังสือ เรื่อง “ปรัชญาเบื้องต้น Book Review: Introduction to Philosophy” โดย นายสุชนา ศิริชัยกร นายสุภฐาน สุตาจันทร์ และพระภิกษุโณ กนตธมโม กองบรรณาธิการวารสาร มหาลุฬาริชาการ ได้เสนอบทวิพากษ์หนังสือเล่มนี้ไว้ว่า หนังสือมีจุดเด่นในการจัดลำดับองค์ความรู้จากพื้นฐานไปสู่ประเด็นสำคัญทางปรัชญาอย่างเป็นระบบ เริ่มจากการทำความเข้าใจความหมาย บ่อเกิด สาขา และคุณค่าของปรัชญา ก่อนนำผู้ศึกษาเข้าสู่กระบวนการคิดและการให้เหตุผล แล้วจึงศึกษาคำถามพื้นฐานของมนุษย์เกี่ยวกับความจริง ความรู้ ความดี และความงาม ตลอดจนพัฒนาการของปรัชญาตะวันตกและตะวันออก ลักษณะดังกล่าวทำให้หนังสือมีได้มุ่งเพียงให้ผู้ศึกษา “รู้เนื้อหาปรัชญา” แต่ยังไม่เปิดพื้นที่ให้เกิดการตั้งคำถาม การพิจารณาเหตุผล การตรวจสอบความเชื่อ และการแสวงหาคำตอบด้วยปัญญาของตนเอง จุดเด่นอีกประการหนึ่ง คือ การนำเสนอปรัชญาตะวันตกและตะวันออกภายในกรอบการเรียนรู้เดียวกัน รวมทั้งมีเนื้อหาด้านพุทธปรัชญา ทำให้ผู้ศึกษาสามารถมองเห็นความหลากหลายของวิธีแสวงหาความจริง อย่างไรก็ตาม หนังสือมีเนื้อหาค่อนข้างกว้าง และมีศัพท์ทางปรัชญาจำนวนมาก ผู้เริ่มศึกษาจึงอาจต้องอาศัยคำอธิบาย ตัวอย่างร่วมสมัย แผนภาพหรือตารางเปรียบเทียบเพิ่มเติม เพื่อช่วยให้เข้าใจแนวคิดที่เป็นนามธรรมได้ง่ายขึ้น องค์ความรู้สำคัญที่ได้จากการวิพากษ์ คือ “ปรัชญาไม่ใช่เพียงชุดของคำตอบ แต่เป็นกระบวนการฝึกมนุษย์ให้รู้จักตั้งคำถาม ใช้เหตุผล ตรวจสอบความรู้ และพิจารณาคุณค่าของชีวิต” หนังสือเล่มนี้จึงมีคุณค่าทั้งในฐานะตำราพื้นฐานทางปรัชญาและเครื่องมือพัฒนากระบวนการคิดสำหรับนิสิต นักศึกษา และบุคคลทั่วไป โดยเฉพาะการสร้างปัญญาที่มีได้หยุดอยู่ที่การจดจำความคิดของนักปรัชญา แต่สามารถนำความคิดเชิงปรัชญากลับมาพิจารณาชีวิตและโลกของตนเองได้

บทวิพากษ์หนังสือ เรื่อง “เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา ฉบับแปลภาษาอังกฤษ Book Review: Buddhist Festivals and Traditions — English Translation” โดย พระมหากันตพัฒน์ สุขเมโธ กองวิชาการ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้เสนอบทวิพากษ์หนังสือเล่มนี้ไว้ว่า ตำราเล่มนี้มีคุณูปการเด่นสามประการ ประการแรก เป็นการจัดระบบองค์ความรู้เรื่องเทศกาล ประเพณี และพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างกว้างขวาง ตั้งแต่กรอบแนวคิดพื้นฐาน บริบทสมัยพุทธกาลและหลังพุทธกาล พัฒนาการในประเทศไทย อิทธิพลต่อสังคม ความหลากหลายระดับภูมิภาค คุณค่าทางจริยธรรม พระราชพิธีและรัฐพิธี จนถึงทักษะปฏิบัติของศาสนพิธีกร ประการที่สองการเพิ่มบทนำภาพรวมเป็นบทที่ ๑ ช่วยให้ผู้อ่านต่างวัฒนธรรมมองเห็นความสัมพันธ์

(๒๒)

ของทั้งเล่มก่อนเข้าสู่รายละเอียดประการที่สาม เนื้อหามีคุณค่าเชิงประยุกต์สูง โดยเชื่อมหลักธรรมกับชีวิต ชุมชน วัฒนธรรม การศึกษา เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการปฏิบัติศาสนพิธีจริงจึงเหมาะสำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนและเผยแพร่ความรู้พระพุทธศาสนาในระดับนานาชาติอย่างไรก็ตาม บทวิพากษ์พบข้อควรปรับปรุงสำคัญ ได้แก่ ความไม่สม่ำเสมอระหว่างคำว่า festival, tradition, ritual, และ ceremony; การใช้ชื่อพระสูตร ชื่อคัมภีร์ และอักษรย่อพระไตรปิฎกหลายระบบปะปนกัน; รูปแบบเชิงอรรถและบรรณานุกรมไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน; แหล่งอ้างอิงออนไลน์บางรายการไม่มั่นคง หรือมีสถานะทางวิชาการจำกัด; และบางบทมีการแจกแจงรายละเอียดมากจนสาระเชิงวิเคราะห้ถูกลดทอน นอกจากนี้ ชื่อภาษาอังกฤษบนต้นฉบับเดิมว่า Buddhist Festival and Traditions สมควรปรับเป็น Buddhist Festivals and Traditions เพื่อให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์และสอดคล้องกับเนื้อหาที่กล่าวถึงเทศกาลหลายประเภท บทวิพากษ์จึงเสนอให้จัดทำคู่มือศัพท์ประจำเล่ม ตรวจสอบเชิงอรรถกับฉบับพระไตรปิฎกที่ระบุให้ชัดเจน ปรับบรรณานุกรมตามมาตรฐานเดียว และเพิ่มบทวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบกับสังคมพหุวัฒนธรรมร่วมสมัย ทั้งนี้เมื่อปรับปรุงประเด็นดังกล่าวแล้ว ตำราเล่มนี้จะมีศักยภาพสูงในการเป็นตำรามาตรฐานภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยและเป็นสื่อเผยแพร่พุทธวัฒนธรรมไทยสู่สากล

เนื้อหาของบทความเหล่านี้ เป็นบทความวิจัยเป็นภาษาไทย จำนวน ๒๙ บทความ ที่ได้รับจากคณาจารย์ รวมทั้งนิสิตและนักศึกษา จากสถาบันอุดมศึกษาทั้งภายในและภายนอก จำนวน ๑๑ มหาวิทยาลัย และ ๓ โรงเรียน ล้วนให้มุมมองในมิติทางศาสนาและปรัชญา รวมทั้งพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ในสาขาวิชาสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ได้อย่างครอบคลุมและลึกซึ้ง

สำหรับรายละเอียดบทความทั้งหมดเหล่านี้ ผู้ใคร่ต่อการศึกษาเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ได้จากบทความดังกล่าว ในวารสารฉบับนี้ และพบกันอีกครั้งในวารสารมหาจุฬาวชิการ ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๓ กันยายน - ธันวาคม ๒๕๖๙

(รศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)

บรรณธิการ

วารสารมหาจุฬาวชิการ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทบรรณาธิการ	(๖)
การพัฒนาหัตถศิลป์พื้นบ้านเพื่อยกระดับเศรษฐกิจครัวเรือนแบบพึ่งพาตนเอง ตามแนวพุทธในพื้นที่ตำบลสวนแตง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	๑
ผศ.ดร.อรชร ไกรจักร์ พระเมธีวราญาณ, ผศ.ดร. รศ.ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโฉม พระมหาวรญาณธรณ์ ญาณกิตติ (ศรีขุ้ย) นางสาวจรัสลักษณ์ ทองโอฬาร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	
กลยุทธ์การบริหารงานบุคคลยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท ๔ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๒	๒๕
นายสนอง โพธิ์ทอง ผศ.ดร.อานนท์ เมธีวรฉัตร รศ.ดร.วรกฤต เกื้อนช้าง สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์	
การศึกษาจุดเปลี่ยนในชีวิต: กรณีศึกษาพระโพธิญาณเถร (ชา สุภทฺโท)	๔๙
นางสาวมนัสดา นวสิริธนโรจน์ อาจารย์ ดร.บุญทริกา บุญโญ ผศ.ดร.ชานป์วิชช์ ทัดแก้ว หลักสูตรอักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาบาลี - สันสกฤตและพุทธศาสนศึกษา ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	
การประดิษฐ์ตาลปัตรด้วยเทคนิคการฉลุลายจากไม้โมกมัน	๖๘
นางสาวสุกัญญา จันทกุล นายภูมินทร์ บุตรยะวี นายกฤษณพงศ์ บรรณการณ คหกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	

(๒๔)

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการโฆษณาสถานพยาบาลเอกชน

๘๒

นางสาวนัยน์พร รายศิริ

ผศ.อรรธรณ พจนานัฐัน

ผศ.คณาธิป ทองรวีวงศ์

นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

ความฉลาดทางอารมณ์ ความรับผิดชอบ และพฤติกรรมเอื้อสังคมของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวิจิตรวิทยา เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

๙๕

นางสาวกาญจน์ภา ทองหมู่

รศ.ดร.ธีรพัฒน์ วงศ์คุ้มสิน

สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดของคำ โดยใช้ชุดนวัตกรรม

บูรณาการหลักโยนิโสมนสิการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

๑๐๗

นายอภิเชษฐ์ เทศเล็ก

ดร.เอกสิทธิ์ โพธิ์ไทรย์

โรงเรียนนาคประสิทธิ์ (มูลนิธิวัดบางช้างเหนือ)

วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

การบริหารจัดการงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในยุคดิจิทัล

ตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ ของโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มเขาหน่อบรรพต

๑๒๒

นายสาธิต บางเหลื่อม

ดร.ทง ทศไกร

ดร.ดิเรก ด้วงลอย

สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์

การศึกษาคุณภาพชีวิตของบุคลากรทางการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

๑๔๒

ดร.วรุฒิ ธาราวุฒิ

ดร.อิสรา รุ่งทวีชัย

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการมีสติของครู: กรณีศึกษาโรงเรียนเอกชน

ขนาดกลางในภาคตะวันตก

๑๕๖

นางสาวชนิกานต์ วงษ์สมบูรณ์

รศ.ดร.ธีรภัทร กุโลภาส

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดลร่วมกับการจัดการเรียนรู้

แบบ 4MAT กับกิจกรรมพหุปัญญาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

๑๗๓

นางญาดา เชื้อนรัมย์

นายทศวิน ไชรัมย์

นายสุชาติ หอมจันทร์

นายกรกช ศิลปกอบ

นางสาวสินีนาง วัฒนสุข

โรงเรียนกัลยาณีพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

การศึกษาความสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับชุมชนของโรงเรียน

ขยายโอกาสทางการศึกษา ตามหลักสังคหวัตถุ ๔ เขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาานครปฐม เขต ๑

๑๙๐

นายอนุชา ไผ่คงเงิน

ผศ.ดร.อานนท์ เมธีวรฉัตร

รศ.ดร.วรกฤต เกื้อนช้าง

สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์

การพัฒนาหนังสือนิทานส่งเสริมการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย

๒๑๑

นางสาวสุจิตรา ชวดรัมย์

สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

การบริหารบุคลากรของมหาวิทยาลัยสวนดุสิตจาก SDU Direction

สู่การสร้าง The Power of SDU

๒๒๘

นางสาวสุวิมล แมตสอง

ศ.ดร.ศิริโรจน์ ผลพันธิน

รศ.ดร.สุชุม เฉลยทรัพย์

รศ.ดร.สุภาภรณ์ ตั้งดำเนินสวัสดิ์

หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

(๒๖)

- ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต ๑ ๒๔๙
นางสาวนฤดี โพธิ์อ่อง
ผศ.ดร.อานนท์ เมธีวรฉัตร
พระมหาอุดร อุตตโร, ผศ.ดร.
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์
- การพัฒนาสื่อความจริงเสริม ร่วมกับการเรียนผ่านการเล่น เพื่อเพิ่มความคงทน
ในการจดจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ๒๗๔
นางสาวสุภาพร กรรณแก้ว
ผศ.ดร.บุญรัตน์ แผลงศรี
คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ความสมดุลในชีวิตกับการทำงาน การทำหน้าที่ในครอบครัว
และคุณภาพชีวิตครอบครัวของผู้ปกครองนักเรียน สถาบันอาร์ตเฮาส์ ๒๙๒
นางสาวอาทิตยา กาญจนวงศ์
รศ.ดร.ธีรพัฒน์ วงศ์คุ้มสิน
ผศ.ดร.เฉลิมขวัญ สิงห์วี
ภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- การพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ ของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนขนาดกลางสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต ๑ ๓๑๐
นางสาวณธกร พิมพ์ตา
ผศ.ดร.อานนท์ เมธีวรฉัตร
พระมหาอุดร อุตตโร, ผศ.ดร.
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์
- การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักอิทธิบาท ๔ ของผู้บริหารสถานศึกษา
ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต ๑ ๓๓๔
นายจักรกล อ่อนละมูล
ผศ.ดร.อานนท์ เมธีวรฉัตร
รศ.ดร.ดร.วรกฤต เกื้อนช้าง
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์

แนวทางการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ ๒๑ ของผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่ม ๕ สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษตามหลักกฏอริยาบท ๔	๓๕๙
นางสาวจิระนุช นาคแก้วเทศ ผศ.ดร.อานนท์ เมธีวรฉัตร รศ.ดร.ธานี เกสทอง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์	
การพัฒนาชุดกิจกรรมบอร์ดเกมเพื่อส่งเสริมทักษะสมอง EF ของเด็กประถมศึกษา	๓๗๘
อาจารย์ปัทมา พักอ่อน ผศ.วิจิตรตา พรหมสนธิ์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา	
ศึกษาแนวทางการปรับตัวของพระพุทธศาสนาเพื่อให้ทันวิกฤตในสังคมไทยปัจจุบัน	๓๙๔
พระมหาพิชัย วีสวตมโน (ขวัญเมือง) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	
วิเคราะห์หลักการสื่อสารตามหลักพุทธลีลา ๔ ของสถานีโทรทัศน์เพื่อการศึกษา และเผยแพร่ธรรมะ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในยุคดิจิทัล	๔๑๐
นายกรณัน ชันวัง รศ.ดร.ดวงเพชร สมศรี ผศ.ดร.สมคิด เศษวงค์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	
รูปแบบการออกแบบความคิดเชิงสร้างสรรค์ตามหลักพระพุทธศาสนา	๔๒๖
พระมหาทองสุข ปญญาวัฒน์ (พรมมีเดช) พระสุธีรัตนบัณฑิต (สุทิพย์ อาภากรโร), รศ.ดร. รศ.ดร.ดวงเพชร สมศรี	
วิเคราะห์การเสริมสร้างจริยธรรมแก่กำลังพลกรมยุทธศึกษาทหารบก ตามหลักพรหมวิหาร ๔	๔๔๘
ร้อยเอก ปัญญา ดีเลิศ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	
การเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหารโรงเรียนสวนผึ้งวิทยา	๔๔๖
นางสาวศศิประภา นิ่มน่วม ผศ.ดร.สายสุตา เตียเจริญ มหาวิทยาลัยศิลปากร	

(๒๘)

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถามแบบ R-C-A

เพื่อปลูกฝังคุณธรรมและพัฒนาทักษะสมองของเด็กปฐมวัย

๔๗๙

อาจารย์ฤทธิชัย อำพรณแดง

โรงเรียนบ้านเขม้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

กลิ่นกับกายในโหล่นน้ำหอมเพื่อประกอบสร้างอัตลักษณ์ความเป็นชาย

๔๙๓

ผศ.วรวิทย์ อ่อนน้อม

รศ.ดร.กฤษณ์ ทองเลิศ

วิทยาลัยนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

อิทธิบาท ๔ กับการพัฒนาการบูรณาการระหว่างคณะสงฆ์

และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อขับเคลื่อนพื้นที่เชิงสร้างสรรค์:

การศึกษาตามแนวพุทธสังคัมภีร์

๕๑๑

ดร.สร้อยบุญ ทรายทอง

พระมหาสุเทพ สุภนฺตโร (ผิวเผือด), ผศ.

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทวิพากษ์หนังสือ ปรัชญาเบื้องต้น Book Review: Introduction to Philosophy

๕๓๒

นายสุชนา ศิริธัญญ์

นายสุกฤษณ์ สุตาจันทร์

พระภิกษุโณ กนตธมโม

กองบรรณาธิการวารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทวิพากษ์หนังสือ เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา ฉบับแปลภาษาอังกฤษ

๕๔๐

Book Review: Buddhist Festivals and Traditions — English Translation

พระมหาบัณฑิตพัฒน์ สุขเมโธ

กองวิชาการ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก

- คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕๕๖

- แบบฟอร์มการส่งต้นฉบับเพื่อพิจารณาลงในวารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕๖๙

- กระบวนการจัดทำวารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕๗๐

- หลักเกณฑ์ในการตีพิมพ์ต้นฉบับของวารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕๗๑

- ขั้นตอนการดำเนินงานวารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕๗๒